

PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

EUROOPA KALANDUSFONDI 2007-2013 EESTI RAKENDUSKAVA SEIREKOMISJON

PROTOKOLL

Tallinn

06. juuni 2013 nr 7.2-15/3

Algus kell 10.00, lõpp kell 11.15

Juhatas: Olavi Petron
Protokollis: Keesi Pära

Võtsid osa:

Olavi Petron – Põllumajandusministeerium
Ain Soome – Põllumajandusministeerium
Ants Kikas – Eesti Kala- ja Vähikasvatajate Liit
Karel Lember – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Valdur Noormägi – Eesti Kalaliit
Lembo Pikkamäe – Virumaa Rannakalurite Ühing
Urmas Pirk – Peipsi Alamvesikonna Liit
Juhani Papp - Põllumajandusministeerium
Mart Undrest – Eesti Kalurite Liit
Piret Ilves - Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet
Toomas Saat – Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituut
Toomas Tamme -Eesti Kaugpüüdjate Liit
Katriin Reili – Veterinaar- ja Toiduamet
Kaire Märtn – Keskkonnaministeerium
Hannes Ulmas – Põllumajandusministeerium
Tiiu Kupp - MTÜ Eesti Kalapüüdjate Ühing

Puudusid:

Marika Aro – Põllumajandusministeerium
Indrek Ulla – Keskkonnainspektsioon
Priit Lulla – Eesti Vesiviljelejate Liit
Jaan Kallas – Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet
Arne Taggo – Pärnumaa Kalurite Ühing
Hanno Nõmme – Virumaa Rannakalurite Ühing
Leo Aasa – Võrtsjärve Kutseliste Kalurite Ühing

Ain Järvalt – Eesti Maaülikool
Ahto Järvik – Eesti Mereakadeemia
Aivo Lind – Eesti Mereakadeemia
Margo Keerme - Rahandusministeerium
Taavi Nuum – Eesti Roheline Liikumine
Rein Raudsepp – MTÜ Eesti Kalapüüdjate Ühing
Vello Peedimaa – Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituut
Mati Sarevet – Eesti Kaugpüüdjate Liit
Kaarel Einpalu – Virumaa Rannakalurite Ühing
Meit Grosmann – Keskkonnainspeksioon
Teet Krause – Eesti Maaülikool
Toomas Kõuhkna - Eesti Kalaliit
Margus Narusing – Peipsi Alamvesikonna Liit
Andre Zahharov – MTÜ Eesti Roheline Liikumine
Ljubov Šibanova – Rahandusministeerium
Kunnar Klaas – Keskkonnaministeerium
Raivo Puurits - Eesti Vesiviljelejate Liit
Arne Liiv – Eesti Kala- ja Vähikasvatavate Liit

Kutsutud:

Hannu Loven – Euroopa Komisjon
Liis Reinma – Põllumajandusministeerium
Kristi Ilves – Põllumajandusministeerium
Margit Krieger – Põllumajandusministeerium
Maarja Purik – Põllumajandusministeerium
Sirli Nellis – Põllumajandusministeerium
Reili Kivilo – Põllumajandusministeerium
Tiina Orav – MTÜ Saarte Kalandus

Päevakord:

1. Sissejuhatus ning päevakava tutvustamine
2. Euroopa Kalandusfondi 2012. aasta seirearuande tutvustamine ja kinnitamine
3. Ülevaade Euroopa Kalandusfondi meetmete rakendamise hetkeseisust
4. Muud küsimused

1. Sissejuhatus

Kuulati: Seirekomisjoni esimees, kalanduspoliitika ja välissuhete asekanter Olavi Petron tutvustas istungi päevakorda.

2. Euroopa Kalandusfondi 2012. aasta seirearuande tutvustamine ja kinnitamine

Kuulati: Kalamajandusosakonna kalanduse arengu büroo peaspetsialist Keesi Pära ettekannet 2012. aasta seirearuande teemal.

Küsimused:

1. Kaire Märtin (Keskkonnaministeerium): 2012. aasta lõpu seisuga on välja makstud 47% Kalandusfondi eelarvest. Milline on väljamakstud kogusumma prognoos 2013. aasta lõppseisu osas?
2. Urmas Pirk (Peipsi Alamvesikonna Liit): Kas 2015. aasta esimese poole jooksul on võimalik veel väljamakseid teha?
3. Karel Lember (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium): Ka määramiste protsent ei ole väga kõrge. Millised on prognoosid määramiste osas?

4. Hannu Loven (Euroopa Komisjon): Novembris 2012 toimunud istungil oli juttu finantsinstrumendi rakendamise kavatsusest. Täna on projekt käima läinud. Milline on olnud finantsinstrumendi mõju vesiviljeluse projektide elluviimisele? Kas on juba taotlusi heaks kiidetud?

5. Hannu Loven (Euroopa Komisjon): Vastavalt ettekandes kuuldule avaldatakse Statistikaameti andmed vesiviljeluse kohta alles peale 10. juunit 2013. Loodetavasti lisatakse kõik need andmed enne Euroopa Komisjonile edastamist aruandele.

Vastused küsimustele:

1. Juhani Papp (Põllumajandusministeerium): Konkreetset summat ei oska hetkel prognoosida. Vahendite väljamaksete puhul tuleb arvestada nn „n+2 reegluga“, mille kohaselt võib heakskiidetud projektide osas väljamakseid teha ka veel 2014. ning 2015. aastal. Kui vaatame hetkeseisu Euroopa riikidega võrdluses, siis oleme väljamaksete osas keskmisel tasemel. Kuna käesolev aasta on programmiperioodi viimane aasta, tuleb väljamakseid kindlasti rohkem, seda eriti kolmanda telje raames, kus peaksid lõppema pikaajalised projektid.

2. Juhani Papp (Põllumajandusministeerium): Euroopa Liidu reegel ütleb, et liikmesriigi poolt tuleb Euroopa Komisjonile maksetaotlused esitada aasta lõpuks. Toetuse taotlejale tähendab see väljamaksete tegemist esimese poolaasta jooksul, mis jätab piisavalt aega valmistada ette väljamaksetaotlus Euroopa Komisjonile ning vajadusel teostada täiendavad kontrollid. Meetmete määrustes on väljamaksete tegemise tähtajaks 2015. aasta keskpaik, mil taotleja peab esitama oma viimase väljamaksetaotluse PRIA-le.

Hannu Loven (Euroopa Komisjon): Täna eesistujat. Euroopa Komisjonil siinkohal tähelepanekuid teha ei ole. Tuleb vaid õnne soovida, et vahendid on toetuse taotlejatele vajalikud olnud. Mis puudutab väljamaksete mõningast hilinemist, siis nõustun eelpool väljatooduga, et maksete tegemise tempo kiireneb kindlasti käesoleva aasta kui programmiperioodi viimase aasta jooksul.

3. Juhani Papp (Põllumajandusministeerium): Arvestatud on sellega, et käesoleva aasta jooksul toimuvate taotlusvoorudega saab kogu eelarve nõ kaetud, st eelarvevahendid peaksid saama 100%-liselt ära kasutatud. Määramised võivad jääda ka 2014. aasta algusesse, kui viimased taotlusvoorud toimuvad 2013. aasta lõpus. Peame ka arvestama sellega, et ettekandes toodud aruande andmed kajastavad 2012. aasta lõpu seisuga, tegemist ei ole hetkeseisuga.

Olavi Petron (Põllumajandusministeerium): Oleme vahendite kasutamise suhtes loomulikult tähelepanelikud, kuid hetkel veel muretsemiseks põhjust ei ole.

4. Ain Soome (Põllumajandusministeerium): Finantsinstrumendi rakendamist administreerib Maaelu Edendamise Sihtasutus (MES). Viimasel kohtumisel nende esindaja poolt antud ülevaate põhjal on juba pool finantsinstrumendi vahenditest rakendust leidnud. Korraldusametuse hinnangul kasutatakse ära kogu finantsinstrumendi eelarve (4 milj eurot).

Hannes Ulmas (Põllumajandusministeerium): Mai lõpu seisuga on MES'il 4 projekti osas positiivne otsus tehtud, millega on 1,7 miljonit eurot nõ välja lubatud. Samas summas taotlusi on neil hetkel veel menetluses. Finantsinstrumenti tõstetud 4 miljonit eurot saab 2013. aasta jooksul kõik ära kasutatud.

Olavi Petron (Põllumajandusministeerium): Vesiviljeluse finantsinstrumenti vaatleme ka kui pilootprojekti, et eduka rakendamise korral laiendada sarnast skeemi

järgmisel perioodil ka teistele sektoritele. MES'i hinnangul on huvi antud finantsinstrumendi vastu suur.

5. Keesi Pära (Põllumajandusministeerium): Jah, nimetatud andmed lisame seirearuandesse, misjärel saadame aruande uuesti laiali ka seirekomisjoni liikmetele.

Otsustati: 2012. aasta „Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 rakenduskava“ seirearuanne heaks kiita.

3. Ülevaade Euroopa Kalandusfondi meetmete rakendamise hetkeseisust

Kuulati: Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ameti arengutoetuste osakonna kalandustoetuste büroo juhataja Piret Ilves ettekannet Euroopa Kalandusfondi meetmete rakendamise hetkeseisu teemal.

Küsimused:

1. Valdur Noormägi (Eesti Kalaliit): Ettekandes on toodud 2013. aasta meetme 2.2 „Sisevete kalanduse toetus“ eelarveks 2,2 miljonit eurot, kuid projekte on esitatud toetussummas 0,64 miljonit eurot. Kas vabanevaid vahendeid on võimalik kasutada sama telje teiste meetmete taotluste finantseerimiseks? Kalaliidu ettepanek on lisada meetmest 2.2 vabanevad vahendid meetme 2.3 „Investeeringud töötlemisse ja turustamisse“ eelarvesse.

Protokollija märkus: Ekslikult oli Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ameti ettekandes „Ülevaade Euroopa Kalandusfondi meetmete rakendamise hetkeseisust“ märgitud 2013. aasta meetme 2.2 „Sisevete kalanduse toetus“ eelarveks 2,2 miljonit eurot. Põllumajandusministri 5. veebruari 2013. aasta käskkirjaga nr 46 on nimetatud meetme eelarveks kehtestatud 1 063 934 eurot.

2. Valdur Noormägi (Eesti Kalaliit): Kuna meetmes 2.2 on taotlemise aktiivsus väike, kas oleks siis üldse mõttekas antud meetme raames uut taotlusvooru avada?

3. Ants Kikas (Eesti Kala- ja Vähikasvatavate Liit): Meede 2.1 „Vesiviljeluse investeeringutoetus“ teises taotlusvoorus oli palju vaideid, millest 4 rahuldati. Kas teil on ülevaade, kas nimetatud 4 taotlejat on hakanud ka projekte ellu viima?

4. Ants Kikas (Eesti Kala- ja Vähikasvatavate Liit): Kui selgub, et 30% nõuet vaiete alusel rahuldatud projektide puhul ei täideta, kas siis vabanevaid vahendeid on võimalik kasutada kolmanda taotlusvooru raames puudujääva summa katteks või suunatakse vahendid automaatselt finantsinstrumenti?

5. Mart Undrest (Eesti Kalurite Liit): Kas vahendite finantsinstrumenti tõstmisel on ka mingi tähtaeg määratud või võib seda teha kuni 2015. aastani?

6. Hannu Loven (Euroopa Komisjon): Kas Grüne Woche'le määratud toetussumma läks ühele ettevõttele või koondab taotleja mitmeid ettevõtteid?

7. Valdur Noormägi (Eesti Kalaliit): Riiklike kalandustoetuste taotlemisel esitatavad nõuded on liiga karmid, mistõttu ettevõtjad ei ole huvitatud toetuste taotlemisest. Toetussummad seejuures on marginaalsed, mistõttu on ettevõtetel lihtsam ning kasulikum näiteks koolitusteenust kusagilt sisse osta.

8. Juhani Papp (Põllumajandusministeerium): Rannapiirkondade meetmes on väga suur vahe taotlemisel ja määramisel. Kas kusagil on välja toodud, kui palju projekte hetkel PRIAs menetluses on?

9. Hannu Loven (Euroopa Komisjon): Kas korraldusasutuse hinnangul on „n+2 reegli“ tingimuste täitmise garanteeritud?

Vastused küsimustele:

1. Juhani Papp (Põllumajandusministeerium): Hetkel ei ole me seda veel otsustanud. Teoreetiliselt võib vabanevaid vahendeid kasutada ükskõik millise meetme raames, kuid vahendite teistesse telgedesse tõstmise eelduseks on rakenduskava muutmine. Telje sisene vahendite ümbertõstmine rakenduskava muudatust ei eelda.

Ain Soome (Põllumajandusministeerium): Peame otsustama, kas avada meetme 2.2 raames täiendav taotlusvoor.

2. Piret Ilves (Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet): Kui algusaastatel esitati meetme 2.2 raames ühe taotlusvooru käigus 10 taotlust, siis hetkel on taotlemine ikkagi aktiveerunud – 2013. aastal esitati 52 taotlust.

3. Piret Ilves (Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet): Kuna vaiete rahuldamine toimus suhteliselt hiljuti, siis ei ole taotlejad veel jõudnud kuludokumente esitada. Kuid projektide elluviimise osas peaks selgust saama lähiajal. Projektidele kehtib ka ju 30% nõue.

4. Olavi Petron (Põllumajandusministeerium): Automaatselt ei tõsteta vahendeid kusagile ning põhimõttelist otsust ei ole hetkel veel tehtud. Sarnaselt teiste meetmete raames vabanevate vahendite suhtes, hakkame edasisi plaane arutama ka meetme 2.1 vahendite osas. Kõik ettepanekud võtame teadmiseks ning püüame nendega võimalusel ka arvestada.

Juhani Papp (Põllumajandusministeerium): Seda peaks kindlasti arutama juristidega, aga minu teada, kui PRIA teeb mitterahuldamise otsuse nõ eelarve vahendite puudumise tõttu, siis oleks hiljem võimalik kõikidele meetme määruuses toodud tingimustele vastava projekti osas vahendite tekkimisel teha heakskiitev otsus. Et siis esialgsed nõ „EI-otsused“ peaksid olema tingimuslikud. St taotlusi oleks võimalik võtta vastu suuremas summas kui eelarves vahendeid ning esialgseid „EI-otsuseid“ oleks võimalik vahendite lisandumisel üle vaadata. Investeeringute tegemiseks peaks sel juhul jääma siiski mõistlik aeg.

Valdur Noormägi (Eesti Kalaliit): Nõustume, et näiteks seadmete ostmise korral jõuab investeeringud ära teha paari-kolme kuuga ning vabanevate vahendite suunamine sama meetme esialgselt „EI-otsuse“ saanud projektidele oleks aktsepteeritav.

Piret Ilves (Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet): Kui oleme 2013. aasta taotlusvooru raames laekunud taotluste paremusjärjestuse ära teinud, on võimalik hinnata, millised projektid vahendite puudumise tõttu nõ joone alla jäävad. Kui tegemist on projektidega, mille käigus planeeritakse rajada täiesti uus kalakasvatus, siis ei jõua investeeringuid ellu viia.

Olavi Petron (Põllumajandusministeerium): Hetkel ei ole meil võimalik seda otsustada. Vaatame võimalused juristidega üle ning seejärel otsustame. Eesmärgiks on vahendite võimalikult lihtne ning eesmärgipärane kasutamine.

Mart Undrest (Eesti Kalurite Liit): Toetame samuti võimalikult efektiivset telgede eelarve ärakasutamist. Kui juriidiliselt on võimalik vabanevaid vahendeid määrata juba esitatud nõuetele vastavatele projektidele, siis ei pea vajalikuks uute taotlusvoorude avamist.

Juhani Papp (Põllumajandusministeerium): Sellega seoses võiksite vaadata ka oma organisatsioonide liikmete poole – kui on näha, et asjad ei liigu, siis oleks mõistlik esitada PRIA-le vastav avaldus toetusest loobumise kohta, et vahendeid oleks võimalik kasutada teistel taotlejatel. Näiteks eelmisel perioodil jäi 7% fondi vahenditest kasutamata, kuna viimasel hetkel selgus, et teatud projekte ellu ei viida.

Piret Ilves (Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet): Arvestada tuleb sellega, et tähtaegade pikendamisi ei ole võimalik enam anda.

5. Juhani Papp (Põllumajandusministeerium): Euroopa Liidu regulatsioon siinkohal piiranguid ei sea. Kuna MES'iga on sõlmitud raamleping, mille raames saab eraldi sõlmida rahastamislepinguid, siis kogu hankeprotseduuri uuesti läbima ei pea. Peame täpsustama, kas otsust finantsinstrumenti vahendeid kanda saab teha ka hiljem või peaks selle tegema käesoleva aasta jooksul.

6. Juhani Papp (Põllumajandusministeerium): See taotlus ei olegi otseselt ettevõtete seotud, vaid Grüne Wochel on esindatud 6-8 rannapiirkondade tegevusgruppi.

7. Olavi Petron (Põllumajandusministeerium): Proovime omaltpoolt esitatavad nõuded üle vaadata, kuid ei ole kindel, et neid on võimalik enam enne järgmisi taotlusvoore muuta.

Hannes Ulmas (Põllumajandusministeerium): Praktika- ja koolitustoetuste tingimused on aastaid samad olnud. Praktikatoetust saavad taotleda ainult sellistel erialadel õppivad õpilased, kelle õppeplaanis on praktika sisse kirjutatud. Täiendavaid tingimusi ei ole siin juurde pandud, vaid toetatakse õppeplaanile. Koolitustoetuse taotlemisel peab koolituse läbiviija omama vastavat tunnistust. Summa ühe töötaja kohta ei ole loomulikult suur, kuid siin ongi otsustamise koht – kui koolitust on võimalik teha omavahenditest, siis on ju kõik väga hästi. Paar aastat tagasi laiendati näiteks koolituste nimekirja, taotlejal on täiesti vabad käed taotleda toetust ükskõik mis koolitusele, mida on kalandusettevõtjal vaja.

8. Piret Ilves (Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet): Meetme 4.1 projektitoetus raames on hetkel menetluses 162 taotlust, mis esitati 2013. aasta esimese taotlusvooru käigus.

9. Juhani Papp (Põllumajandusministeerium): Tegelikult tuleb arvestada sellega, et praeguse programmiperioodi fondi rakendamine hilines aasta võrra. Kuna meie rakenduskava kiideti heaks vahetult enne jõule, siis n+2 arvestusse läks see juba kalendriaastana kirja. Millest me oleme nüüd õppinud. Juhul, kui tekib oht, et rakenduskava kinnitatakse aasta lõpus, siis pigem üritame seda kinnitamist pidurdada. Vaatamata sellele oleme päris hästi hakkama saanud ja siamaani ei ole reegli täitmisega probleeme olnud.

Mis puudutab sel perioodil telje siseselt vahendite ümberjagamise võimalust, siis tegemist on olnud olulise lihtsustamisega. Loodame, et Euroopa Komisjon on uuel perioodil nõus jätkama teljesisese finantsplaneerimisega, kuigi fondi praegusest eelnõust on võimalik välja lugeda, et tahetakse tagasi pöörduda meetmepõhisele finantsplaneerimisele. Seda seisukohta oleme uue perioodi fondi läbirääkimistel ka korduvalt väljendanud.

Hannu Loven (Euroopa Komisjon): Vahendite meetmete vaheline ülekandmine peaks olema paindlik, et lihtsustada programmiperioodi efektiivset lõpetamist. Telgede vaheline vahendite kandmine eeldaks juba rakenduskava muutmist, mis on pikaajalisem protsess.

Otsustati: Liitude esindajad annavad oma organisatsioonidele edasi sõnumi, et projektidest, millele on toetussumma määratud, kuid mida ei viida käesoleval perioodil ellu, tuleks võimalikult varakult PRIAt teavitada ning esitada toetusest loobumise

avaldus, et vabanevaid vahendeid oleks võimalik määrata uutele projektidele ning seeläbi EKF eelarvet võimalikult efektiivselt ära kasutada.

4. Päevakorrapunkti „Muud küsimused“ raames küsimusi ei tõstatatud.

Olavi Petron
Komisjoni esimees

Keesi Pära
Protokollija